

דף סו.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן קלד פעיף ה

ה. יד. יין של עכו"ם בין חדש בין ישן שנפל על ענבים אם הם שלמות ידיחם והם מותרות באכילה ^ב ואם הם מבוקעות או שניטל עוקצין אם יש בהם בנותן טעם אסורות באכילה ויסחטם ^ע וימכור אותם לעכו"ם חוץ מדמי יין נסך שבהם, אבל לא ימכרם שלמים כמות שהם שמא יחזור העכו"ם וימכרם לישראל, ואם אין בהם כדי נותן טעם מותרות באכילה.

עין משפט ג.

יו"ד סימן צח פעיף ב

ב. ג. נתערב מין במינו ונשפך וא"א לשערו אם נודע שהיה רובו היתר מותר ^ב ואם לאו אסור.

ס. והוא שלא שהו זמן רב. ש"ך ס"ק כ"ו. וכתב הט"ז דזמן מועט היינו מיד ממש וכל שיש שהות יותר הוי זמן הרבה. ט"ז ס"ק י', אבל הש"ך בנה"כ חולק וס"ל דזמן הרבה היינו מעת לעת.

ע. היינו בסתם יינם אבל ביין נסך ודאי, אין לו תקנה. ט"ז ס"ק ט'.

פ. כרבא בזבחים ע"ט דאמר מין במינו מדאורייתא ברובו בטל. והטעם כתב ר"ת ועוד פוסקים דקימ"ל טעם כעיקר אסור מן התורה במין בשאינו מינו וכיון שנותן טעם בהיתר נהפך ההיתר להיות כולו אסור מן התורה, אבל מין במינו כיון שאינו נותן טעם בו, הטעם בטל מן התורה ברוב כדכתיב אחרי רבים להטות אלא שחכמים הצריכו ששים וכיון שנודע שהיה רובו היתר והספק הוא רק אם יש ששים או לאו הוי ספיקא דרבנן ולקולא, משא"כ כשלא נודע שהיה רוב היתר הוי ספיקא בדאורייתא ולחומרא וע"כ אסור. אבל מין בשאינו מינו כיון דאסור מן התורה עד ששים כיון שנותן טעם אפי' שנודע שהיה רובו היתר ולא נודע שהיה ששים הו"ל עדיין ספיקא דאורייתא ואסור. ש"ך ס"ק ו'. והט"ז בס"ק ב'.

אבל לדעת רש"י טעם כעיקר במין בשאינו מינו אינו אלא רק מדרבנן ומין במינו אפי' באלף לא בטיל כמבואר ברש"י חולין צ"ח וק"ט ע"א ולדבריו תולין להקל מספק במין עם שאינו מינו אבל הב"י פסק כר"ת וזהו שכתב הש"ך והטעם בדברי השו"ע ע"פ ר"ת, וכך היא הסכמת האחרונים.

הגה: ולענין מין במינו הולכים אחר השם ^ז אם הוא שוה הרי זה מין במינו ^ק אבל לא הולכים אחר הטעם אם הוא שוה או לא.

ב. ד. נתערב בשאינו מינו ונשפך שא"א לעמוד על שיעורו אפי' נודע שהיה רובו היתר, אסור ^י.

ב. ה. נתערב במינו ובשאינו מינו ונשפך שא"א לשערו ונודע שהיה רובו

צ. והש"ך כתב לדחות דברי הרמ"א וכתב שבכל הפוסקים מבואר שהולכים אחר הטעם ולא אחר השם בין להקל בין להחמיר דאם טעמם שוה הגם שיש להם שמות שונים הוי מין במינו ואם נשפך והיה רוב היתר מותר, וכ"כ הכנה"ג בהגב"י אות ס"א, וכתב דכך היא דעת מר"ן השו"ע, וסיים בכף החיים אות ט"ז דהגם שיש סוברים כדעת הרמ"א מ"מ בתר רובא אזלינן והסכמת האחרונים כהש"ך.

מ"מ כל האיסורים שאינם בטלים בששים כמו טבל וערלה ותרומה ויין נסך הולכים בהם אחר השם ולא אחר הטעם. ש"ך. כף החיים אות י"ז.

ק. כבד ובשר שני מינים הם ואפי' יצא הכבד מכלל איסור דם כגון כבד טריפה שנצלה ויצא מכלל דם אפי"ה מכח איסור טריפה או של טמאה חשוב עם בשר כשר מין בשאינו מינו. ש"ך ס"ק ו'.

ובשר עוף עם בשר בהמה ב' מינים הם. כ"כ הב"י, והש"ך שם.

ושור ואיל ועז ג' מינים הם ב"י ומיירי כשהם שלמים כיון שחלוקים בשם הו"ל מין בשאינו מינו, אבל הבשר השמן עם בשר רגיל הוה ליה מין במינו דהכל שם בשר הוא. ש"ך שם לדעת הרמ"א דבחר שמא אזלינן אבל לסוברים דבחר טעמא אפי' אינם שלמים, והפרמ"ג בפתחה מצדד בזה.

מיני דגים ועופות שחלוקים בשמן שני מינים הם. ב"י וש"ך שם.

ובדגים עם עופות לענין טעמא ודאי הוי מין בשאינו מינו אבל דגים עם דגים ועופות עם עופות החלוקים בשמן ולענין טעמא יש להסתפק נראה דהכל לפי הראות. ושני עופות ממין אחד אף שיש להם ב' שמות מין במינו הם. כף החיים אות כ"ב. בשר פרה ובשר חזיר אין טעמם שוה.

ובשר נבילה ובשר שחוטה שווים בשמם בחיים, וע"כ מין אחד הם, ש"ך שם.

יין ישן עם יין תוסס שלא עבר עליו מ' יום שני מינים הם. וחומץ ויין שני מינים הם. ש"ך שם.

שאור של חיטים ועיסה של שעורים ב' מינים הם. ש"ך שם. ביצים טהורות עם ביצים טמאות אין טעמם שוה. והוי מין בשאינו מינו גם כנשברו אבל בשלמים אפי' זה מין במינו לא בטל גם באלף מצד שזה דבר שבמנין. כף החיים אות כ"ט, ל'.

חלב ובשר שני מינים הם. שם באות ל"א.

שומן וחלב מין אחד הוא. פר"ח. ובשר שמן עם חלב יש להסתפק אם זה הוי מין במינו. כף החיים אות ל"ג. ועיין באות ל"ד-ל"ה.

ר. והיינו באיסור דאורייתא אבל באיסור דרבנן כמו בשר עוף בחלב וכיוצא אם נשפך ויש ספק אם היה ששים מותר. ש"ך ס"ק ז'. ודלא כהט"ז בס"ק ה' דהחמיר בזה. ואפי' אם אפשר לברר ע"י טעימת עכו"ם כיון שאין סומכין על כך דהיום לא הוי אפשר לברורי, ובאיסור דרבנן כנ"ל מותר. כה"ח אות ל"ח.

היתר ממינו, רואין את שאינו מינו כאילו אינו **ש** והשאר מותר.

עין משפט ה. יו"ד סימן קלד פעיף ו

ו. יב. חומץ של עכו"ם שנפל לתוך יין של היתר או יין של עכו"ם שנפל לתוך חומץ של היתר דינם בנותן טעם **ת**.

דף סו:

עין משפט א. אור"ח סימן רד פעיף ג

ג. ד. אם ריחו חומץ וטעמו יין, מברך עליו פרי הגפן **א**.

אור"ח סימן ערב פעיף ג

ג. ג. מקדשים על היין אע"פ שיש בו קמחין שהם נקודות לבנות.

הגה: ויש אוסרין, אלא יסננו תחלה להעביר הקמחין.

עין משפט ב.ג. יו"ד סימן קח פעיף ה

ה. ו. מותר לשאוף בפיו **ב** ריח יין נסך דרך נקב שבחבית לידע אם הוא טוב.

הגה: אבל אסור לטועמו אע"פ שאינו בולעו, ואסור לזלף יין נסך שאסור

ש. והרש"ל והש"ך בס"ק ח', והפר"ח באות ח', אוסרים בזה, אבל דעת הרמ"א כדעת מר"ן השו"ע מדלא הגיה כלום, וכך הסכים הב"ח, והט"ז ס"ק ה'. ולענין דינא נקטינן כדעת מר"ן בשו"ע והרמ"א דכל בית ישראל סומכין עליהם אם לא שאין הפ"מ שיש להחמיר כדברי האוסרים. כה"ח אות מ"א. וכל זה מיירי בתערובת לח בלח או שבישלו האיסור קודם שנשפך אבל בלי זה כל שאין ששים עכשיו הרי האיסור נותן טעם ואפי' במינו אסור מדרבנן, כמבואר בסי' ק"ו ובסי' ק"ז, וזה פשוט. או מיירי שנשפך אחרי שנצטנן דאילו קודם הרי נאסר אח"כ כשנעשה פחות מששים. כף החיים אות מ"ב.

ת. אין להקשות דהרי החומץ נותן טעם לפגם ביין, כתב הרשב"א שיש אנשים שניחא להם בחומץ. ט"ז ס"ק ח'.

א. אבל ריחו יין וטעמו חומץ מברך שהכל, טור וב"י.

ב. וכ"ש באפו, אבל אסור לטועמו ובכל איסורים אפי' אינם אוסרים בהנאה אסור לטועמן. ש"ך ס"ק כ"ד. ואסור לטועמו אפי' בלשון אפי' טועם ופולט אטו אכילה. כף החיים אות ס"ה.

בהנאה אבל מותר לזלף סתם יינם שמותר בהנאה.

עין משפט ד.

יו"ד סימן קח סעיף א

א. אין צולין ב בשר כשרה עם בשר נבלה או של בהמה טמאה בתנור אחד ואע"פ שאין נוגעים זה בזה ד, ואם צלאן מותר ה אפי' האסורה שמנה הרבה והמותרת כחושה ואם התנור גדול שמחזיק י"ב עשרונים י

ג. כלוי בפסחים דף ע"ו דריחא לאו מילתא היא, ולכתחילה אסור מדקאמר בגמ' צלאו ולא אמר צולין, וכך פסק הרמב"ם בפ"ט מ"א, וכדעת הרי"ף בחולין בפ"ז.

ד. והיינו באחד מהם שמן אפי' ההיתר דאז אזיל ההיתר ומפטם לאיסור בריחיה והדר אזיל האיסור ואוסר להיתר, אבל בשניהם כחושים מותר אפי' לכתחילה. כ"כ הב"י בסי' צ"ז בשם הרשב"א. ט"ז ס"ק א'. ודלא כמי שמחמיר אפי' בשניהם כחושים אך טוב להחמיר לכתחילה. ש"ך ס"ק א'.

וכל זה פת בפת אבל בדברים אחרים בלא"ה אין אנו בקיאים מה הוא כחוש ומהו שמן ויש להזהר לכתחילה.

מיהו יש מי שכתב דבענין ריחא אנו בקיאים מהו כחוש משום דאין איסורו אלא לכתחילה, ואם ברור לנו ששניהם כחושים מותר לכתחילה. כף החיים אות ב'.

פת בלולה בשמן לא נקראת פת שמנה אלא דינה ככחוש דהשמן אינו מפטם ורק שומן מפטם. כ"כ המשבצות זהב אות א'.

אם אפו חמץ עם מצה בתנור אחד, עיין באו"ח סי' תס"א סעיף ה'. ובכף החיים שם בכמה דינים.

מקום שנוהגים שלא לאכול פת גוי אין לחוש אם נאפה פת ישראל בתנור אחד עם פת גוי וזאת מהטעמים: א', משום דאין ריח מפת לפת, ב', כל איסור פת גוי אינה אלא מדרבנן ולא גזרינן. מכנה"ג הג' הטור אות כ'.

חלה שלנו שהיא רק מדרבנן בזה"ז מותר לכתחילה לאפותה עם הפת ואפי' נגעה בחולין אם יש בחולין פי שנים ממנה, ומשמע דמותר לשרוף אותה בתנור שאופין בה הפת דכ"ש הוא, ועיין בסי' שכ"ב בסופו ברמ"א ובאו"ח סי' תנ"ז, ובכף החיים שם באות מ'.

מותר לצלות כבד בתנור אחד עם תבשיל אחר לכתחילה אפי' למ"ד ריחא מילתא היא כיון שהדם הוא כחוש, כ"כ בתה"ד בפסקים וכתבים סי' ע"ו והביא דבריו הב"י בסי' צ"ז וכתב שאין טעמו נראה לי, וכתב הש"ך בס"ק א' דדוקא בתבשיל השני שמן אינו נראה לב"י אבל בשניהם כחושים ודאי שהב"י לא פליג. כף החיים אות ז'.

ה. דריחא לאו מילתא היא בדיעבד. ש"ך ס"ק ב', ופר"ח אות ב'.

פת שאפאה עם הצלי כתב הרמב"ם והשו"ע בסי' צ"ז דאסור לאוכלו עם מאכלי חלב מטעם שכתב הרי"ף דאפשר לאוכלו בלא חלב הוי לכתחילה ואסור. ש"ך שם, וכאן הרמ"א מתיר אם אין לו פת בריוח ויש לו מאכל חלב שא"א לאכלו בלי פת. כף החיים אות ט'.

ו. וכל עישרון הוא שיעור חלה מג' ביצים וחומש ביצה נמצא סך הכל הי"ב עשרונים ת"ק וי"ח ביצים ושני חומשים ביצה.

והיינו שאם יכול לדבק בתנור שיעור של י"ב עשרונים מד' דפנות התנור כמו בזמן התלמוד תנור זה נקרא גדול.

- ופיו פתוח ^ז מותר לצלותם גם לכתחילה ובלבד שלא יגעו זה בזה ^ח.
- א. ב. אם אחד מהם מכוסה ^ט בקערה או בבצק וכיוצא מותר לצלותם אפי' בתנור קטן ופיו סתום.
- הגה: ה"ה לבשר עם חלב ^י הדין כן ונוהגים לכתחילה להחמיר אפי' בתנור גדול ובדיעבד להקל אפי' בתנור קטן ^י.
- הגה: אפה פת עם בשר אסור לאכלו עם חלב ^{יא} אם יש לו פת אחר.
- הגה: עכו"ם שאפה פת עם איסור אסור לקנות אותו פת ^{יב} אם יש פת אחר, דכל זה מיקרי לכתחילה, ובדיעבד הכל מותר.
- הגה: י"א דאין מתירין ריחא אפי' בדיעבד, אלא א"כ התנור פתוח קצת מן הצד למעלה במקום שהעשן יוצא, ובמקום הפסד ^{יג} אין להחמיר בדיעבד אפי' סתום לגמרי.

- ושיעור גודלו הוא י"ב טפחים וחצי טפח אורך על י"ב טפחים וחצי טפח רוחב וששה טפחים גובה. ועיין בכף החיים אות י"ב.
- ז. משמע דתרי בעינן גם גדול וגם פיו פתוח. ט"ז ס"ק ב'. ועיין בכף החיים אות י"ג.
- ח. ואם נגעו אסור כולו. כ"כ הכריתי אות ז', אבל י"א דסגי בנטילת מקום, כמ"ש באו"ח סי' תס"א. כף החיים אות י"ד.
- ט. היינו כעין שתי קדירות מותר אפי' לרב. כ"כ בתוס' פסחים ע"ו ע"ב ד"ה אסרה. ביאור הגר"א אות ד'. ולא משנה איזה מהם מכוסה אם ההיתר או האסור ואז מותר לכתחילה.
- י. היינו לאפות בשר עם תבשיל חלב. ש"ך ס"ק ד'.
- יא. וסתום. ט"ז ס"ק ג'. ומיהו בסתום לגמרי הרמ"א לא מתיר רק בהפ"מ ובפתוח מקום העשן אפי' בלא הפסד כלל מותר בדיעבד.
- יב. אפי' בתנור גדול ופיו פתוח מעט למעלה אסור לאכלו עם חלב. ש"ך ס"ק ה'. והפר"ח באות ו' כתב דהרמ"א לא דק בלשונו דהעיקר אפי' אם אין לו פת אחרת אסור לאכלו עם חלב דהרי אפשר לאכלו בלא חלב, וכמ"ש המחבר בסוף סי' צ"ז. כף החיים אות כ"א.
- יג. והמנהג להקל לקנות מעכו"ם דברים המבושלים בכליהם שאין בהם משום בישולי עכו"ם הואיל וסתם כליהם אינם בני יומן, ואע"ג שנותן טעם לפגם ואסור לכתחילה לא מחשבינן הקנייה לכתחילה. וע"כ נהגו היתר לקנות האגוזים שלמים שמבשלים העכו"ם או שאר דברים שאין בהם משום בישולי עכו"ם. ט"ז ס"ק ד'. ועיין בסי' קכ"ב סעיף ו' ברמ"א.
- יד. היינו הפסד מרובה. ש"ך ס"ק י'. וזה לרמ"א, אבל לדעת מר"ן השו"ע בדיעבד מותר בכל ענין אפי' בתנור קטן וסתום לגמרי וגם בהפסד מועט ונפ"מ לספרדים הנוהגים ע"פ מרן, אלא דהמחמיר כהרמ"א תבא עליו ברכה. כף החיים אות כ"ג.

הגה: אם האיסור דבר חריף וכ"ש אם ההיתר דבר חריף^פ, ריחא מילתא היא, ואפי' בדיעבד אסור אם שניהם מגולים, אבל אם אחד מהם מכוסה אפי' בבצק בעלמא מותר^ע.

הגה: אם אפו או צלו איסור והיתר תחת מחבת אחת^פ, מגולין אסור אפי' בדיעבד.

ה"ה אם אפו בכה"ג פת עם בשר אסור לאכלו בחלב אבל בזה אחר זה אין לחוש^ז, אלא אם הזיעה המחבת משניהם שאז אסור אפי' בזה אחר זה אם היו שניהם מגולים, דהמחבת שעליהם הוי ככיסוי של קדירה.

הגה: י"א דכל מקום שאמרינן ריחא מילתא ואוסר בדיעבד היינו דוקא כשאין ששים מן ההיתר נגד האיסור, אבל ביש ששים מבטל^ק מה שבתוך

ס. ואפי' בתנור גדול ופתוח אסור. ט"ז ס"ק ה'. וש"ך ס"ק ט'. והרש"ל כתב דבתנור גדול ופתוח שרי בדיעבד לכו"ע ובהפ"מ יש להתיר אפי' באיסור חריף ותנור קטן וסתום, ובהיתר חריף בתנור גדול ופתוח מותר דוקא בדיעבד. מיהו בזבחי צדק כתב דאין להתיר בהיתר חריף אלא דוקא בהפ"מ וצורך גדול. כף החיים אות כ"ד.

ובדבר חריף אפי' אם שניהם כחושים אסור, כ"כ בחו"ד בסוף הסימן בקיצור הדינים. ודבר חריף היינו שרוב התבשיל חריף, כמ"ש בסי' קכ"ב סעיף ג' ברמ"א. בצל שנצלה עם נבילה בתנור ודאי הבצל אסור כי הוא חריף ושואב, אבל בנתבשל בסיר הבצל מתבטל חריפותו ברוטב ומותר. כף החיים אות כ"ח.

ע. והש"ך בס"ק י' כתב דטוב להחמיר, ובכף החיים הגיה עליו דלא נמצא באו"ה והסיק דלכתחילה מותר ואין להחמיר. כף החיים אות כ"ט.

ואם משח הכיסוי של הבצק בשומן אפי' שניהם מכוסים בבצק זה המשוח הוי כמגולים. כף החיים אות ל'.

אם היה בתנור פשטידא של בשר וגם פשטידא של גבינה שהבצק חופה אותו מכל צדדיו אפי' שנגעו זו בזו חותך משניהם מקום הנגיעה והשאר מותר, אבל לכתחילה ע"י נגיעה אין לעשות ואם מרוחקות זו מזו מותר אבל אם הבשר מגולה או שהשומן מעורב עם הבצק שמכסה אותם אם היסק התנור מבפנים לכתחילה אסור ובדיעבד יש להקל. מהרדב"ז סי' תקכ"ז. כף החיים אות ל"א.

פ. פי' שכפה עליהם מחבת אחת ור"ל ששניהם מגולים תחת המחבת. כף החיים אות ל"ב.

צ. והיינו בפת מועטת או שיש היכר בפת אפי' מרובה אבל בלי זה אסור גם לבד גזירה שמא יבא לאכלו עם חלב, כמו בסי' צ"ז. ש"ך ס"ק י"א.

וגם בזה אחר זה שמותר היינו בדיעבד אבל לכתחילה אסור אף בזה אחר זה. זבחי צדק אות כ"ב. כף החיים אות ל"ד.

ק. שהרי מתפשט בכל אפי' בלי מגע א"כ ה"ה צירוף הכל מהני לבטל בלי מגע. כ"כ הכריתי אות י"ג. ודוקא המגולות נכנסות לסייע לבטל אבל לא המכוסות. כף החיים אות מ"א.

התנור ולצורך הפסד ר יש לנהוג כן.

הגה: ו"א דאיסור האוסר במה שהוא כמו חמץ בפסח ריחא מילתא היא ואוסר אפי' בדיעבד, אם התנור קטן והוא סתום וההיתר והאיסור מגולין תוך התנור.

הגה: ו"א דאין לחלק ש ובמקום הפסד יש לסמוך על המקילין, ועיין בסי' קי"ח אם מותר לשפות על כירה אחת שתי קדרות ואחת מהם של איסור, וכן לצלות היתר ליד איסור.

עין משפט ו.ז. יו"ד סימן קה סעיף ד

ה. פת חמה שמונחת על גבי חבית פתוחה של יין נסך הפת אסורה ת, אבל אם הפת צוננת אפי' אם החבית פתוחה או הפת חמה והחבית סגורה מותר.

ואם הפת היא של שעורים אם היא חמה א אפי' מונחת על חבית סתומה אסורה.

ר. ובאין הפסד צריך ששים בכל חתיכה וחתיכה נגד האיסור אפי' נוגעות זו בזו. ש"ך ס"ק י"ג.

ש. עיין באו"ח סי' תמ"ז סעיף א' ברמ"א, ובסי' תס"א סעיף ה'. ובכף החיים שם כמה חילוקי דינים.

ת. והפר"ח חולק על דברי המחבר אבל אין לנו אלא דברי מר"ן, וכדעת התוס' והרא"ש בפ"ב דע"ז דף ס"ז דמחלקים בין פת חמה ע"פ החבית יין נסך לנצלו איסור והיתר ביחד בתנור אחד. כף החיים אות נ"ח.

ואפי' היין הוא סתם יינם דמותר בהנאה מ"מ הריח הוי כאוכל. ש"ך ס"ק כ"ב. מיהו הכריתי כתב דבסתם יינם שמותר בהנאה יש לסמוך על הפר"ח והרמב"ם שמקילים.

א. וה"ה אם הפת שעורים צוננת ומונחת על פי חבית פתוחה ג"כ אסור. ש"ך ס"ק כ"ג.